

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **I. N.**, zast. Mgr. Viktorem Klímou, advokátem, se sídlem Melantrichova 477/20, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 8. 2019, č. j. CPR-17131-7/ČJ-2018-930310-V230, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2019, č. j. 4 A 53/2019 - 27,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2019, č. j. 4 A 53/2019 - 27, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci žalobkyně advokátovi Mgr. Viktoru Klímovi **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši 12.342 Kč. Tato částka bude zástupci žalobkyně vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobkyně nese stát.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 13. 8. 2019, č. j. CPR-17131-7/ČJ-2018-930310-V230, zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 30. 3. 2018, č. j. KRPA-359409-32/ČJ-2017-000022, kterým bylo podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), žalobkyni uloženo správní

vyhoštění a stanovena doba 12 měsíců, po kterou jí nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Důvodem pro uložení správního vyhoštění byl pobyt žalobkyně v České republice bez platného víza v období od 30. 9. 2017 do 5. 10. 2017. Žalovaná uvedla, že správní orgán I. stupně dostatečně zjistil skutkový stav věci a jeho rozhodnutí nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně. Dále zdůraznila, že správní orgány nemají možnost správního uvážení ohledně uložení správního vyhoštění cizinci, jehož jednání naplnilo všechny znaky vymezené v § 119 zákona o pobytu cizinců. V takovém případě správní orgán vždy uloží správní vyhoštění, a to za předpokladu, že takové rozhodnutí nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince. Ze závazného stanoviska zpracovaného k možnosti vycestování současně vyplývá, že žalobkyni v opuštění území České republiky nic nebrání, a to ani aktuální situace v její vlasti.

[2]Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 25. 10. 2019, č. j. 4 A 53/2019 - 27, žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl. Konstatoval, že žalovaná správně vyhodnotila jednání žalobkyně jako snahu o zneužití krátkodobého víza na prodloužení jejího pobytu v České republice. Žalovaná se současně podle městského soudu dostatečně zabývala všemi relevantními okolnostmi případu a rozhodnutí o správním vyhoštění správně vyhodnotila jako přiměřené. Z toho důvodu nebylo na místě ani uložení povinnosti k opuštění území podle § 50a zákona o pobytu cizinců. Dále konstatoval, že řízení o mezinárodní ochraně a o správním vyhoštění jsou vedena podle odlišných právních předpisů, takže nic nebránilo vydání rozhodnutí o správním vyhoštění žalobkyně. Podle městského soudu současně žalobkyně předložila zprávy o svém nepříznivém zdravotním a psychickém stavu po porodu mrtvého dítěte účelově až po vydání napadeného rozhodnutí, ač tak mohla a měla učinit již v řízení o odvolání. Uvedené pak platí tím spíš, pokud za situace, kdy bylo žalobkyni rozhodnutím správního orgánu I. stupně uloženo správní vyhoštění, i nadále rozvíjela na území České republiky rodinný život a budovala si zde zázemí. Vzhledem k námitce žalobkyně ohledně nemožnosti jejího návratu do vlasti z důvodu hrozby vážné újmy ze strany státních orgánů městský soud konstatoval, že žalovaná tuto skutečnost řádně posoudila, přičemž vycházela z dostatečně aktuálních a relevantních podkladů. Rodinné spory pak nelze považovat za vážnou újmu podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3]Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost. V ní namítla, že rozhodnutí žalované představuje nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života a žalovaná měla v posuzovaném případě vydat rozhodnutí o povinnosti opustit území podle § 50a zákona o pobytu cizinců, které je způsobilé dosáhnout stejného cíle jako správní vyhoštění. Uvedené pak podle stěžovatelky platí tím spíš, pokud její neoprávněný pobyt na území České republiky trval pouhých pět dní. V této souvislosti stěžovatelka poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2013, č. j. 3 As 46/2012 - 22. Dále namítla, že vzhledem k žádosti o mezinárodní ochranu, o níž Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 9. 10. 2019, č. j. 8 Azs 126/2019 - 87, rozhodl tak, že státem příslušným pro projednání její žádosti o mezinárodní ochranu je Francie, neměla žalovaná napadené rozhodnutí vydat, jelikož podle § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců se tento zákon nevztahuje na žadatele o mezinárodní ochranu.

pokračování

[4]Stěžovatelka dále namítla, že v obtížné životní situaci po porodu mrtvého dítěte nemyslela na probíhající řízení o správním vyhoštění, a proto včas nepředložila lékařské zprávy prokazující její nepříznivý zdravotní a psychický stav. Městský soud však k této skutečnosti nijak nepřihlédl a současně bez opory v jakémkoli důkazu konstatoval, že dostatečné pomoci se stěžovatelce dostane i v její vlasti. Předmětné důkazy podle stěžovatelky dokládají pouze skutkový stav, který zde byl již v době rozhodnutí žalované. Městský soud tak byl povinen v souladu s principem plné jurisdikce vycházet z úplného a dostatečně zjištěného skutkového stavu věci, přičemž v této souvislosti odkázala na nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16. Stěžovatelka dále namítla, že městský soud odmítl její obavy ohledně rodinných sporů pouze na základě svých domněnek. S odkazem na další podklady doplnila, že aktuální situace v Uzbekistánu je i nadále nepříznivá. Nejvyššímu správnímu soudu proto stěžovatelka navrhla, aby napadený rozsudek městského soudu i rozhodnutí správních orgánů zrušil.

[5]Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnila s napadeným rozsudkem městského soudu a setrvala na svém rozhodnutí.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6]Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s., přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[7]Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*

[8]Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

[9]Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[10]Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou stěžovatelky, že v posuzovaném případě neměla žalovaná vydat rozhodnutí o správním vyhoštění, nýbrž měla vyčkat výsledku probíhajícího řízení o žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu, případně vydat podle § 50a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o povinnosti opustit území. S uvedenou námitkou se Nejvyšší správní soud neztotožnil. Podle § 119 odst. 7 písm. c) zákona o pobytu cizinců platí, že rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který požádal Českou republiku o mezinárodní ochranu, je vykonatelné až po nabytí právní moci rozhodnutí, jímž se řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavuje.

[11] Správní orgány příslušné k výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění tak musí respektovat probíhající řízení o mezinárodní ochraně, přičemž na řízení o mezinárodní ochraně dále pamatuje § 120a odst. 7 zákona o pobytu cizinců, podle něhož platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zaniká, pokud byl cizinci udělen azyl. Předmětná ustanovení zákona o pobytu cizinců tak vymezují situaci, kdy již správní orgán vydal rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, avšak dosud nebylo ukončeno řízení o žádosti téhož cizince o mezinárodní ochranu. Na uvedeném pak nic nemění § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jelikož toto ustanovení vymezuje situace, kdy cizinec o mezinárodní ochranu požádá před zahájením řízení podle zákona o pobytu cizinců. Zahájí-li tedy správní orgány řízení o správním vyhoštění cizince, který následně podá žádost o mezinárodní ochranu, musí před výkonem rozhodnutí o správním vyhoštění vyčkat jeho ukončení, žádné zákonné ustanovení však správním orgánům nebrání předmětné rozhodnutí o uložení správního vyhoštění vydat (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2013, č. j. 3 As 46/2012 - 22).

[12] V posuzovaném případě je zřejmé, že stěžovatelka o mezinárodní ochranu požádala dne 1. 2. 2018, a to až v průběhu řízení o jejím správním vyhoštění zahájeném dne 5. 10. 2017. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 9. 10. 2019, č. j. 8 Azs 126/2019 - 87, zamítl kasační stížnost stěžovatelky proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 3. 2019, č. j. 4 Az 76/2018 - 37, kterým se domáhala zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 8. 11. 2018, č. j. OAM-727/ZA-ZA11-ZA19-2018, jímž bylo podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zastaveno řízení o žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu z důvodu její nepřipustnosti podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Na základě výše uvedeného tak Nejvyšší správní soud uzavírá, že správnímu orgánu I. stupně ani žalované nic nebránilo vydat rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelky, resp. o odvolání proti tomuto rozhodnutí, přičemž správní orgán I. stupně v odůvodnění rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelky správně uvedl, že doba stanovená k vycestování počíná běžet až po odpadnutí důvodu podle § 2 zákona o pobytu cizinců.

[13] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce stěžovatelky ohledně jejích obav z hrozby vážné újmy ze strany uzbeckých státních orgánů a rodinných příslušníků v případě jejího návratu do vlasti. V posuzovaném případě ze závazného stanoviska, které bylo následně potvrzeno novým závazným stanoviskem vypracovaným k možnostem vycestování, vyplynulo, že vycestování stěžovatelky je možné. Uvedené podklady se dostatečně zabývaly aktuální situací ve vlasti stěžovatelky i možnými obtížemi ze strany státních orgánů v případě jejího návratu. Obává-li se stěžovatelka možných rodinných sporů, Nejvyšší správní soud konstatuje, že obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob není bez dalšího ani skutečností relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2013, č. j. 8 Azs 33/2012 - 40). Uvedené pak platí též pro její návrat do vlasti z důvodu správního vyhoštění z území České republiky.

[14] Uvedené právní otázky tedy posoudil městský soud správně, takže důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl naplněn.

[15] Stěžovatelka dále namítla, že městský soud i žalovaná nesprávně posoudily rozhodnutí o správním vyhoštění jako přiměřené z hlediska zásahu do jejího soukromého a rodinného

pokračování

života, přičemž nezohlednily ani krátkou dobu jejího neoprávněného pobytu na území České republiky. Doplnila, že v souladu se zásadou plné jurisdikce se měl městský soud zabývat důkazními návrhy, které předložila v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované.

[16] Zákon o pobytu cizinců stanoví, že policie cizinci vydá rozhodnutí o správním vyhoštění až na 10, 5 či 3 roky vždy, nastane-li některá ze skutkových situací předvídaných v § 119 odst. 1, a to za předpokladu splnění případných dalších požadavků zakotvených v navazujících ustanoveních citovaného zákona, mezi které patří např. to, že důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění nesmí být nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince (§ 119a odst. 2) nebo to, že nejsou dány důvody znemožňující vycestování cizince podle § 120a v návaznosti na § 179 (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 - 74). Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců mezi kritéria posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění patří mimo jiné také zdravotní stav stěžovatelky.

[17] V posuzovaném případě stěžovatelka městskému soudu předložila lékařské zprávy týkající se jejího zdravotního stavu po porodu mrtvého dítěte v roce 2019. Městský soud však předmětné důkazní návrhy odmítl s konstatováním, že stěžovatelce nic nebránilo předložit předmětné důkazní návrhy stran skutkového stavu věci existujícího v době před vydáním rozhodnutí žalované již v řízení o odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Doplnil, že takto opožděně předložené důkazní návrhy považuje za účelové, přičemž se domnívá, že dostatečné zdravotní pomoci by se stěžovatelce jistě dostalo i ve vlasti. S uvedenými závěry městského soudu se Nejvyšší správní soud neztotožnil.

[18] Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. platí, že *„při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.“* Nejvyšší správní soud současně již v rozsudku ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 141/2013 - 28, konstatoval, že § 75 odst. 1 s. ř. s. *„nebrání tomu, aby soud při svém rozhodování vycházel z dokumentů, které vznikly až po vydání žalobou napadeného správního rozhodnutí, pokud popisují stav, jež ke dni rozhodování správního orgánu objektivně existoval.“* Řízení o správním vyhoštění cizince je současně ovládáno zásadou vyšetřovací a zásadou nestranného přístupu, podle níž správní orgán nese odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí a případně i odpovědnost za nesplnění této povinnosti (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011 - 48, č. 2412/2011 Sb. NSS, a ze dne 30. 12. 2010, č. j. 4 Ads 44/2010 - 132, či ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013 - 69).

[19] V posuzovaném případě je dále ze soudního spisu zřejmé, že k porodu mrtvého dítěte stěžovatelky došlo dne 12. 3. 2019, stěžovatelka byla následně ode dne 24. 3. 2019 hospitalizována z důvodu nepříznivého psychického stavu. Žalovaná rozhodnutím ze dne 30. 3. 2019 zamítla odvolání stěžovatelky a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Vzhledem k výše uvedeným závěrům a současně krátkému časovému úseku mezi prožitým traumatem stěžovatelky a vydáním rozhodnutí žalované Nejvyšší správní soud konstatuje, že se městský soud měl v posuzovaném případě zabývat důkazy předloženými stěžovatelkou v řízení o její žalobě. Takto učiněné důkazní návrhy totiž vzhledem k relevantním okolnostem případu nelze bez dalšího považovat za účelové, přičemž jejich pozdější předložení lze omluvit závažnými důvody na vůli stěžovatelky nezávislými.

Uvedené platí tím spíš, pokud městský soud následně bez jakýchkoli relevantních podkladů konstatoval, že dostatečné zdravotní pomoci se stěžovatelce jistě dostane i ve vlasti.

[20] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že městský soud zatížil napadený rozsudek vadou řízení spočívající v neprovedení důkazů navržených stěžovatelkou v řízení o žalobě, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Tím byl naplněn důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

IV. Závěr

[21] S ohledem na tyto skutečnosti Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude městský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto zrušovacím rozhodnutí. Městský soud tedy v dalším řízení provede uvedené důkazy ohledně zdravotního stavu stěžovatelky a náležitě je vyhodnotí při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého nebo rodinného života stěžovatelky.

[22] V dalším řízení městský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

[23] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2019, č. j. 4 Azs 420/2019 - 11, byl stěžovatelce ustanoven zástupcem Mgr. Viktor Klíma, advokát. Zástupci, který byl stěžovatelce ustanoven soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Odměna za zastupování advokátem za řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. a), c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za tři úkony právní služby poskytnuté stěžovatelce v řízení o kasační stížnosti (příprava a převzetí právního zastoupení, sepsání doplnění kasační stížnosti a další porada s klientkou přesahující jednu hodinu) ve výši 9.300 Kč. Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu za jeden úkon právní služby 300 Kč, tedy celkem 900 Kč. Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, proto byla výše odměny zvýšena o 2.142 Kč (§ 14a advokátního tarifu). Nejvyšší správní soud nevyhověl žádosti ustanoveného zástupce o dvojnásobné zvýšení mimosmluvní odměny podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu, jelikož posuzovaná věc dosahovala běžné složitosti. Částka v celkové výši 12.342 Kč bude vyplacena zástupci stěžovatelky z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2020

pokračování

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu